

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.27.2016.HCh

Warszawa, 20 grudnia 2016 r.

**Pani
Małgorzata Łysik
Dyrektor
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Wiązownie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 28 listopada - 1 grudnia 2016 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Przedmiotem kontroli był stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionej kadry, prawidłowość przyznawania zasiłków stałych oraz sposób kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w dps z uwzględnieniem działań podejmowanych w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielania.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 1 grudnia 2016 roku.

Oceniając **pozytywnie z uchybieniami** realizację kontrolowanego zadania przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W trakcie kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej i specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Zespół kontrolny dokonał analizy akt osobowych wszystkich zatrudnionych w Ośrodku pracowników socjalnych. Osoby zatrudnione na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają

uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej.

Każda z osób, zatrudniona na stanowisku pracownik socjalny posiada odpowiednie kierunkowe wykształcenie. Zatrudnienie pracowników socjalnych na powyższych stanowiskach odpowiada wymaganiom wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014r. poz. 1786).

Osoba zatrudniona na stanowisku Głównego Księgowego spełnia wymagania określone w art. 54 ust 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870).

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 5 etatów. Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy Wiązowna zamieszkuje około 12 000 mieszkańców (stan na dzień 28.11.2016r.). Na jeden etat pracownika socjalnego przypada zatem około 2 400 mieszkańców Gminy. Ponadto, jak Pani poinformowała, na 1 etat przypada średnio 65 środowisk objętych pomocą. W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.

W trakcie kontroli sprawdzeniu poddano dokumentację 14 prowadzonych spraw, losowo wybranych osób, otrzymujących w latach 2015-2016 zasiłek stały, w zakresie oceny kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawności sporządzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych, ustalania uprawnień do zasiłków stałych, ich wysokości, prawidłowości wydawanych decyzji administracyjnych i sposobu realizacji pracy socjalnej.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku stałego każdorazowo odbywało się na wniosek strony, na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. Wywiady środowiskowe przeprowadzano w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W przypadku osób korzystających z zasiłku stałego w dłuższych okresach lub bezterminowo przestrzegano zapisu art. 107 ust. 4 ww. ustawy w zakresie sporządzania aktualizacji wywiadu nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W większości przypadków do wywiadów środowiskowych dołączano niezbędne dokumenty oraz oświadczenia, w tym oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z zapisami art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

Skontrolowane decyzje administracyjne zawierały wszystkie niezbędne elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. Prawidłowo oznaczony był organ wydający, wskazana była podstawa prawna, rozstrzygnięcie, faktyczne i prawne uzasadnienie oraz pouczenie. Wszystkie decyzje wydawano w terminach, o których mowa w art. 35 i 36 k.p.a. Zasiłki przyznawane były w prawidłowej wysokości i na odpowiedni okres czasu – bezterminowo lub na okres obowiązywania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Każda skontrolowana decyzja zawierała potwierdzenie jej odbioru w formie podpisu klienta wraz z datą.

Podczas kontroli przedłożyła Pani listę osób aktualnie przebywających w domach pomocy społecznej, za pobyt których Ośrodek ponosi odpłatność. Stwierdzono, że wszystkie osoby zostały umieszczone w domach pomocy społecznej zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej. Kierowanie do domów pomocy społecznej odbywało się za zgodą osób ubiegających się o tę formę pomocy, jak również bez ich zgody na podstawie postanowień sądowych. Przy wyborze typu domu Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta oraz brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca jego zamieszkania i możliwy termin umieszczenia. Ośrodek prawidłowo kompletował dokumentację stanowiącą podstawę rozstrzygnięcia sprawy, sporządzał rodzinne wywiady środowiskowe. Ponadto zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej prawidłowo ustalano odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, a wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy określone w Kodeksie postępowania administracyjnego.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców.
2. W 7 skontrolowanych postępowaniach na 26 skontrolowanych kwestionariuszy rodzinnych wywiadów środowiskowych brakowało informacji o prowadzonej pracy socjalnej, a zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej praca socjalna jako samodzielne świadczenie niepieniężne lub wsparcie innych form pomocy jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym oraz jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego - art. 119 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy.
3. Analiza wybranych akt osób otrzymujących zasiłek stały wykazała, że w 3 sprawach na 14 skontrolowanych akt nie udokumentowano jednoznacznie uprawnień do otrzymywania świadczeń z systemu emerytalno-rentowego.
4. W dwóch przypadkach stwierdzono w aktach brak wywiadów z osobami zobowiązanymi do alimentacji, stosownie do art. 103 ustawy o pomocy społecznej: przyznając zasiłek stały Pani

E.K. nie zbadano sytuacji materialnej synów i córki, a ustalając odpłatność za pobyt Pani A.Sz. w dps nie przeprowadzono wywiadu z jej wnukiem.

5. W jednym przypadku dwukrotnie przedłużano termin załatwienia sprawy w okresie oczekiwania przez klientkę na orzeczenie stopnia niepełnosprawności zamiast zawiesić postępowanie zgodnie art.97 § 1 pkt. 4 k.p.a., w myśl którego w przypadku gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ zawiesza się postępowanie w sprawie.

Ponadto zespół kontrolujący zwrócił uwagę, że dokumenty w aktach sprawy nie były numerowane i tylko niektóre mają oznaczoną datę wpływu do GOPS.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Wiązowna oraz Dyrektor kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Dyrektor o **realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić prawidłową organizację pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
2. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
3. Zapewnić dokumentowanie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia zgodnie z art. 107 ust 5b. ww. ustawy.
4. Stosować art. 103 ustawy w celu ustalenia możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielania na rzecz wnioskującego o wsparcie.
5. Zapewnić stosowanie art. 97 § 1 pkt. 4 k.p.a. w przypadku gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od uprzedniego rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ.

Zalecam również wprowadzenie obowiązku numerowania kolejnych dokumentów w każdym prowadzonym postępowaniu administracyjnym, co wynika z powszechnie stosowanej praktyki prowadzenia postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Janusz Budny
Wójt Gminy Wiązowna